

Status for Projekt Kongeørn

Af Anders P. Tøttrup og Mikkel Willemoes, CMEC, Statens Naturhistoriske Museum, Københavns Universitet

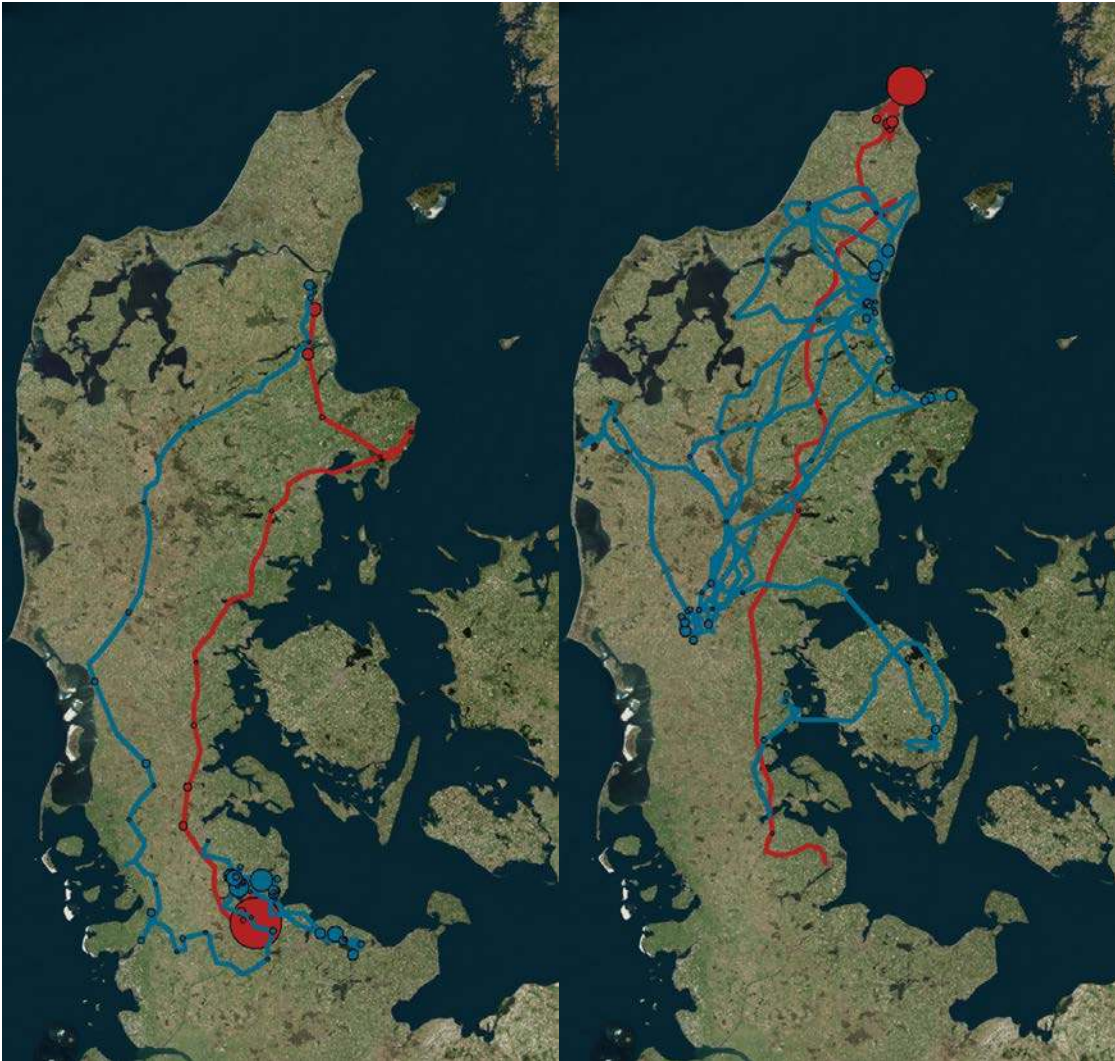
Mærkning med GPS/GSM sendere

Af de tre unger mærket i 2015 sender de to fortsat. Fuglen fra Hals stoppede med at sende allerede sidste efterår, dog uden at ungen var død. Der er observationer fra foråret og sommeren 2016 af en fugl med en sender, som formentlig er denne, og vi regner derfor med, at den fortsat er i live. De to andre unger tilbragte begge vinteren i Nordtyskland ikke langt fra hinanden i området omkring Wittensee/Schlei, men er også begge vendt tilbage til Danmark i foråret.

Ungen fra Tofte (en hun) har udvist et mønster, hvor den tilbringer meget lang tid det samme sted, og typisk opholder sig indenfor et meget lille område. Stort set hele vinteren blev tilbragt indenfor et meget lille område ved Wittensee. Det meste af foråret og sommeren blev tilbragt på den sydlige del af Hulsig Hede på Skagens Odde. I løbet af efteråret bevægede den sig en smule mod syd og har i længere tid opholdt sig ved Råbjerg Mose.

Ungen fra Høstemark (en han) er derimod meget mere flyvsk, og tilbringer sjældent mere end to-tre uger samme sted, før den flyver videre. Til gengæld er det typisk de samme steder, den flytter rundt imellem. Vinteren blev brugt på at flyve mellem 8-10 forskellige lokaliteter i området mellem Schleswig by og Oldenburg. Efter den er vendt tilbage til Danmark har den turneret rundt imellem Lille Vildmose, Høstemark, Hals Nørreskov og Sønderskov, Store Vildmose, Norddjursland og en stribe midtjyske heder og plantager omkring Hovborg. Tydeligvis med en præference for allerede kendte kongeørnelokaliteter.

I 2016 blev der mærket en unge i Høstemark, og den fløj af reden som forventet, men den blev desværre fundet død to måneder senere. Undersøgelser af fuglen viste ingen tegn på forgiftning men infektioner i luftvejene, så den formodes at være død af sygdom. Den havde ingen synlige skader.

Trækket af to unge danske kongeørne i 2015-2016 fra Høstemark Skov (blå) og Tofte Skov (rød). Venstre kort er efterår og overvintring og højre kort er forårstræk og sommerbevægelser. Linjerne viser ruterne de har fulgt, og cirklerne viser steder hvor de har rastet i minimum 2 dage, hvor størrelsen af cirklerne er skaleret efter antallet af rastedage.

Hjemmeside (link): <http://macroecology.ku.dk/research/conservation/goldeneagle/>

DNA analyser af fjer

I den anden del af projektet vil vi undersøge DNA fra fjer samlet ind fra danske kongeørnereder gennem de sidste tyve år. Der er tre formål med dette projekt: (1) at få information om relationerne mellem de forskellige danske kongeørnepar, og de fugle som igennem de sidste ca. 20 år har forsøgt at yngle andre steder eller er fundet døde, (2) at bestemme i hvor høj grad ungerne fra de danske reder er blevet rekrutteret som ynglefugle, og (3) at bestemme hvorfra fuglene fra den danske bestand stammer. I første omgang har fokus været at forsøge at finde en fjer fra både han og hun fra hver rede fra forskellige år. I Hals og Høstemark, hvor der ikke formodes at have været udskiftning af fuglene, har vi nu prøver fra hvert køn og fra hver ende af den tid, der har været ynglende kongeørne her. Fra Tofte, hvor der formodes at have været stor udskiftning af ynglefuglene, har vi forsøgt at få en prøve fra hvert køn, fra så mange år som

muligt. Desuden har vi inkluderet alle øvrige fjerprøver fra andre individer. Der er nu kørt analyser af 70 fjerprøver med henblik på kønsbestemmelse samt vurdering af kvaliteten af prøverne inklusive prøver fra en række ikke-ynglende enkeltindivider og yngleparrene ved Overgaard (2006-2009) og Store Vildmose (2016). En oversigt over disse ses i nedenstående skema. Næste skridt bliver at forsøge at individbestemme disse prøver. Dette arbejder pågår og forventes færdigt inden foråret 2017.

Projektet udføres i samarbejde med Jan Tøttrup Nielsen og Ringmærkningscentralen.